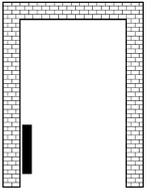

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

נר א מיי פ"ח מהלכות
שבת הלכה כד ע"ש
א"ח ס"י שגם ספק ט'
[וספקי ג]:
ב [מיי פ"ג מהל' עירובין
הלכה כד ע"ש] א"ח ס"י
שגם ספק ג]:
ג [ש"ע ע"ש]:

רבינו חננאל

רב אשי אמר כגון שרצפו פחות פחות מדי בש"ך ד' אמות. ורשב"א דאמר כל פחות מדי' טפחים אמרינן פחות הוא, נידון אילו ארבע אמות הרצופות בלחיים כאלו מרובי כ"ע היה וצריך להי אחר להתירו, ור' יוחנן הוא דאמר מבוי שרצפו בלחיים באגו למחלוקת רשב"ג ורבנן. ולמה א' דרבי רשב"ג צריך להי אחר להתירו דאע"ג דנראה מבחוץ ושהו מבפנים הוא, לית ליה ר' יוחנן דכי האי גונא נידון משום לחי, דכי אתא רבינן אמר ר' יוחנן אפי' נראה מבחוץ ושהו מבפנים אינו נידון משום לחי. תני ר' חייה כותל שצידו אחד נגוס מבפנים, פי' כגון כותל רוב ועשה ראשי צד ונראה מבחוץ כמו לחי ושהו מבפנים, או רחב מראשו והיה מצוינו כנו טפח, כגון שהתחיל החב הכותל ד' טפחים והיחזיק טפח והציר ובה, נידון משום לחי. ואע"ג די' יוחנן שמינעא ליה הא מהניא רחבא דהו ר' חייה, כיון דלא ס"ל כוונה משום הכי לא תני לה. אבל ר' חייה אי לאו דסבר לה כוונה למה לי למיתנייה. אקשי רבא למי' דנידון משום לחי, והתני חצר גדולה שפרצה לקטנה גדולה ואתת וקטנה אסורה, ותשתי בגרמה מבחוץ ושהו מבפנים. ודחי ר' ירמיה בנכנסין כותלי קטנה בגדולה ג' טפחים שאינו נראה הותר מן הכותל של גדולה כמו לחי, שהרי יוצא ג' ואינו נראה מכלל. ואמרי' ולימא לבוד, כלומר ראה כותל קטנה היוצא ג' כאלו לבוד בכותל של גדולה והיה כולל של קטנה כלחי. וכי תמא כי אמרי' לבוד היכא יהוא פחות מג' טפחים והוא כותל של קטנה מיפלג מן כותלה של גדולה טובא, והוא תני אדא קטנה ב' גדולה בי"א. הנה אין ביניהן אלא אמה אחת בלבד. ודחי רבנא במופלגת מכותל זה ד' טפחים ומכותל זה ב' טפחים.

וַרְשֵׁב"ג ד'הוי כנראה מבחוץ ושהו מבפנים. פ"ה דמסתמא דלחי קמא משכו קימעא כלפי חוץ שכן דרך כל מעמידי לחי שמושכין קת כלפי חוץ כדי שיראה מבחוץ ומבפנים שהקצב לשם לחי ויותר נראה לפרש משמע ככולי שמעתא דבעי למשרי לרצף עד חודו החילוף של לחי והיכי הוה שרי אי מושכו כלפי חוץ דהיינו לרשות הרבים דאיך יתיר את רה"ר דסתם מבוי אורכ כותלי שוין: **ב**ורת"ג שצדו אחד כגון משל חבירו בין שנראה בו'. כאן פ"ה ששקע הכותל מלפניו ולעיל פירש נראה מבחוץ שמשך כל הלחי לחוץ וחודו הפנימי נכנס בעובי הכותל ואינו נראה מבפנים אלא מבחוץ ונראה דלכך שינה דלעיל איירי בלחי ששעמידין אלא כותל ודרך להעמידו לזכ פנים ומייתי לה נמי אמרבי שרצפו בלחיים דהיינו לזכ פנים אצל הכא מיירי ככותל שצידו אחד כגון משל חבירו ודרך לעשות בנין כענין זה כשיש שני מצולות זה אצל זה או בית וחצר אצל המבוי שפעמים מאריכין כותל שאללו יותר מכותל המבוי ומה שפירש כאן נראה טפי דלפי' הקונטרס לעיל קשה דאי חשיב נראה מבחוץ כשהלחי לזכ הפנימי ^(ט) היכי משמי לקמן בנכנסין כותלי קטנה לגדולה אחתי נראה מבחוץ הוא דגיפופי גדולה נראין שהן עובי כותלי קטנה ומה שנכנס לתוך הגדולה הו' כלחי שפירש הקונטרס ואין לומר בנכנסין ארבע אמות שיוצאין מתורת לחי דלחין זה שייך בתוך ומייהו אי הו' דווקא הא דאמר לקמן בעשר ושני טפחים סגי אחי שפיר דמיירי כשאיין ^(י) בעובי טפח ור"צ"ג מיישב בנכנסין כותלי קטנה לגדולה מיירי שיש היכר איזו הס כותלי קטנה כגון שכותלי קטנה הולכים שפועם ממורה למערב כמו שעושין לכתלים בראשיהן וכותלי גדולה שפועם מלפנין לדרום: **א**י' ר' אבא ר' אבהו א"ה צמתנייה. אע"ג דבפ' יוצא דופן ^(מדה ד' מו:) אשכחן רבי יוסי דתני בריתא דסדר עולם ולא סבר לה יש לומר דהיינו דברי הראשונים ממנו אצל דברי דבר פלוגתא לא תני:

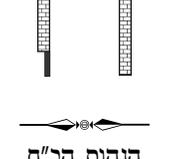
רב אשי אמר כגון שרצפו בלחיים פחות פחות מארבעה במשך ארבע אמות לרבין שמעון בן גמליאל דאמר אמרינן לבוד הוה ליה מבוי וצריך לחי אחר להתירו ולרבנן דאמרי' לא אמרינן לבוד לא צריך לחי אחר להתירו ולרבין שמעון בן גמליאל להוי כנראה מבחוץ ושהו מבפנים מידי הוא מעמא אלא לר' יוחנן הא כי אתא רבין אמר רבי יוחנן נראה מבחוץ ושהו מבפנים אינו נידון משום לחי ^(ט) איתמר נראה מבפנים ושהו מבחוץ נידון משום לחי נראה מבחוץ ושהו מבפנים רבי חייה ורבי שמעון ב"ר חד אמר **"**נידון משום לחי וחד אמר אינו נידון משום לחי ^(ט) רבי חייה כותל שצידו אחד כגון מחבירו בין שנראה מבחוץ ושהו מבפנים ובין שנראה מבפנים ושהו מבחוץ נידון משום לחי תסתיים ורבי יוחנן מו' לא שמיע ליה הא אלא שמיע ליה ולא סבר לה רבי חייה נמי לא סבר לה האי מאי בשלמא ר' יוחנן לא סבר לה משום הכי לא תני לה אלא ר' חייה אי איתא דלא סבר לה למה ליה למיתנא אמר רבה בר רב הונא נראה מבחוץ ושהו מבפנים נידון משום לחי אמר רבה ^(ט) ומותבינן אשמעתין: ^(י) חצר קטנה שנפרצה לגדולה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה ואם איתא קטנה גמ' תשתרי כנראה מבחוץ ושהו מבפנים אמר ר' ירמיה בנכנסין כותלי קטנה לגדולה ולימא לבוד ותשתרי וכי תימא דמפלגי טובא והא תני רב אדא בר אבימי ^(ט) קמיה דר' חנינא ^(ט) קטנה בעשר גדולה באחת עשרה אמר רבינא במופלגין מכותל זה בשנים ומכותל זה בד' ולימא לבוד מרוח אחת ותשתרי רבי

רב אשי אמר. לעולם צין לחיים לרבי יוחנן מותר והאי דאמר רבי יוחנן דשייכא פלוגתיהו דרבין שמעון ורבין להכא כגון דהוה משך ראיפה זו ד' אמות באורך המבוי: **ל**רבן שמעון. יש לבוד בפחות מ' והוה ליה חד לחי ואמרינן לעיל ^(ד' ה.) ד' אמות נידון משום מבוי וילא מתורת לחי: **ו**צריך לחי אחר להסירו. מבוי זה שצין לחיים אצל מלחי הפנימי ואיך מיהו שרי לטלטולי בצמדי ולהנהו ודאי נראה לחי ועוביו נידון להס בלחי ויתר צו מבוי כך שמעתי. ולי נראה שאפילו מפנימי ולפנים אינו נידון לחי הפנימי ולפנים ^(ט) לרבי וחד בצלפי נפשיה הוא ומשחרי מבוי בלחי קמא: **ו**רבין שמעון. נהי נמי דכולי חד הוא וידון משום מבוי אפילו הכי היכי שמע רבי יוחנן מדרבין שמעון דבעי לחי אחר להתירו לישחרי האי מבוי כנראה מבחוץ ושהו מבפנים דהא מסתמא כי אוקמא ללחי קמא משכו קמעא כלפי חוץ ^(כוה) שכן דרך כל מעמידי לחיים כדי שיראה מבפנים ומבחוץ שהקצב שס לשם לחי דאם אינו מושך קת רוחב הלחי להלאה מכותלי המבוי מעט אלא בשוה להן כזה נראה כמוסיף על רוחב עובי כותל המבוי ואינו ניכר מבחוץ שהוא לחי אלא בפנים ניכר שאינו מן הכתלים לפי שמודו נראה בפנים וכיון דראשון קתו נמשך לחוץ כי הדר שוואה מבפנים בצריפת לחיים הללו ועשאו כותל מיהא לישחרי מבוי כההיא בליטה קמיימא הנראית מבחוץ דהא אמרינן לקמן נראה מבחוץ ושהו מבפנים נידון משום לחי: **י**מידי הוא טעמא. כלומר מי מותבינן האי תיובתא אלא לרבי יוחנן דליף מלבוד דרבין שמעון פסולא להאי מבוי: **י**אנו נידון. הלכך אי אמרינן לבוד בעי לחי אחריתא: **י**איתמר רבין: **נ**ראה מבפנים ושהו מבחוץ. שהעמיד הלחי רחבו לזכ אורכו של מבוי ולא משך קת רחבו קימעא כלפי חוץ אלא

(א) [סוכה י"ז.] ט' לקמן טו. [מוספתא פ"ה ה"ח.] (ג) [קדושין ג: וש"ס.] (ד) [ג"ע"ל. וש"ס.] (ה) לקמן יב. ע"ש. (ו) ג"ל קמיה דר' תינאל ואמרי לה קמיה דר' תינאל בר פפא. (ז) כ"ס"א לפת. (ח) כ"זכר זה וכן להלן דר"ה בין שנייה מבחוץ וכי נדפסו בעטות בדפוסים, לכן זייירו ע"פ התורה"ל, והביט (ס"י ש"ג.) וכו' ומת המהלכ"מ (ס"י י"ד.) אהנס ע"פ הכ"י (ס"י ש"ג.) יש לל"י ק' :

(ט) כ"ס"א: ששוקע. ע"פ הכ"י (ס"י ש"ג.) יש לל"י ק' :

הנהגות חב"ח
(א) בני קמיה דר' תינאל בר פפי קטנה בעשר: (ב) רש"י ד"ה נראה מבחוץ וכו' וחודו הפנימי נכנס בעובי כותל המבוי: (ג) ד"ה מי לא שמיע וכי הכל נמי היכי מפתחית מת מנה: (ד) ד"ה חצי קטנה וכו' לה שורין מכותל זה: (ה) תוב' ד"ה טמל וכו' דאי חשיב נראה מבחוץ כשהלחי לזכ הפנימי ואין נראה לצד המבוי אלא לעומדי' אחריו המבוי היכי משמי לקמן: (ו) בא"ד בעשר וכי טפחים סגי אחי שפיר דמיירי כשאיין באורכין של כותלים הנכנסין לקטנה אין פלוגתא טפח ולא חשיב פס הכותל עגלון אם לא גדולתא טפח:

הנהגות מורה"ב

רנשבורג
[א] רש"י ד"ה צין שכניסמו נראית בפנים וכו'. י"ב ע"י מזה"ל ה"לוינס מופסו בעטות וכבר הארכתי בה בחידושי. ואבז ראימי כדקמן ממנאל כצדיקין ס"י יא תקנע על נכון:

לעזי רש"י

פלי"ר [פילי"ר]. אומנה (עמוד תוקר).

מוסף רש"י

ומותבינן אשמעתין. אשמעת פלגון (ג"ס' י"ח) יש לי להשיב על דברי [קדושין ג:] חידושי גופיה קא מוכיח (מנחות ט"ט). חצר קטנה שנפרצה. כמלואה. לגדולה גדולה מותרת. להוציא כלי הכמים שבה אם עירבה לעמסה (לקמן צ"ב.) ולא אסרי בני קטנה עליה. לגבי גדולה פתח הוא דיש לה שיווי מכלאן וכו'.

כשתי מלכות ופתח אחד ביניהן דלא אסרי אהדי (כ"ער ח.) וקטנה אסורה. דלדידה לאו פתח הוא אלא פילאה ועשית רשומן על בני גדולה, שארי מתעברה עמהן (ט"ח).

